Co se stalo s našim strategickým plynovodem Bratrství, který se teď jmenuje Transgas a vede přes celé Československo? Tak ten jsme prodali Němcům. A hádejte kdo v tom má prsty

- CZ24 News | 1. října 2022

ČESKO/SLOVENSKO: Plynárenská společnost Transgas patřila dlouho mezi takzvané strategické společnosti a proto nebyla zařazena do privatizace. V roce 1995 se premiér Václav Klaus (ODS) dohodl se svými ekonomickými ministry, že podnik, který provozuje tranzitní plynovod v ČR, by měl zůstat ještě asi pět let ve vlastnictví státu. O prodeji českého plynárenství, tedy Transgasu a distribučních společností, začala jednat až vláda Miloše Zemana (ČSSD), která Transgas prodala německé společnosti RWE. Transakce byla završena před 20 lety, 16. května 2002, když RWE uhradila kupní cenu 4,1 miliard eur (tehdy asi 125 miliard korun), což byla nejvyšší suma utržená za privatizaci jednoho podniku.

Další změna následovala v lednu 2013, kdy společnost RWE Česká republika převzala vedení aktivit skupiny RWE v Česku. Dosavadní lídr skupiny – RWE Transgas se začal věnovat pouze na velkoobchod s energiemi a změnil jméno na RWE Supply & Trading CZ. V roce 2013 RWE vyčlenila provozovatele tranzitních plynovodů a jediného držitele licence na přepravu zemního plynu v Česku do společnosti Net4Gas. Důvodem byl požadavek Evropské komise, která nařídila oddělit distribuci plynu od obchodu s ním. RWE v březnu 2013 Net4Gas prodala německé pojišťovně Allianz a kanadské investiční skupině Borealis za zhruba 41 miliard korun.

V roce 2020 také v rámci složité dohody o výměně majetku koupila skupina E.ON od společnosti RWE energetikou skupinu innogy (dnes innogy vlastní maďarská státní společnost MVM Group). Další krok související s dohodou o výměně aktivit mezi skupinami RWE a E.ON byl přesun většiny podzemních zásobníků plynu v Česku pod koncern RWE. Společnost RWE Gas Storage CZ, s.r.o., vznikla vyčleněním ze společnosti RWE Supply & Trading CZ, a.s. a byla zapsána do obchodního rejstříku 1. května 2007. Současný název nese od roku 2020, kdy většina zásobníků plynu v Česku přešla zpět pod německý koncern RWE. Loni v prosinci Hospodářské noviny uvedly, že německý energetický koncern RWE chce šest zásobníků plynu na českém území prodat. Očekává zisk kolem 500 milionů eur (12,7 miliardy korun).

Historie současné plynárenské společnosti RWE Supply & Trading CZ se začala psát 1. dubna 1971, kdy byl výnosem ministra paliv a energetiky tehdejšího Československa založen národní podnik Tranzitní plynovod Praha. Vzniku Tranzitního plynovodu Praha v roce 1971 předcházelo o rok dříve uzavření mezivládní dohody mezi někdejším Sovětským svazem a Československem o přepravě ruského zemního plynu přes československé území do jižní, střední a západní Evropy. Na dohodě se podílely i vlády Rakouska a bývalého východního i západního Německa.

Ještě dříve se stal jedním z mezníků historie českého plynárenství rok 1967, kdy byl uveden do provozu první mezistátní plynovod s názvem Bratrství přivádějící zemní plyn ze Sovětského svazu na Slovensko a jižní Moravu. V roce 1971 pak následovalo rozhodnutí o vzniku národního podniku Tranzitní plynovod jako součásti Českých plynárenských podniků. Provoz na první části jedné z

nejvýznamnějších staveb evropského plynárenství byl zahájen v prosinci 1972, definitivně se tak otevřela cesta zemnímu plynu z nalezišť na území Sovětského svazu do zemí střední a západní Evropy. Otevření nového přístupu k ruskému zemnímu plynu umožnilo mimo jiné v roce 1974 federální vládě zahájit úplný převod z dosavadního zásobování domácností a podniků svítiplynem na bezpečnější a levnější zemní plyn.

Struktura samotného přepravce plynu se mezitím několikrát proměnila. Z původního národního podniku se po založení státního podniku Český plynárenský podnik stal v roce 1990 odštěpný závod Tranzitní plynovod později přejmenovaný na Transgas. Na základě rozhodnutí vlády vznikl v roce 1998 státní podnik Transgas.

Za Zemanovy vlády poté padlo rozhodnutí, že před prodejem stát, respektive Transgas, nejprve získá majoritu v již dříve částečně privatizovaných distribučních plynárenských společnostech, kde držel pouze 46 až 48procentní podíly. Transgas poté spolu s Fondem národního majetku získal ve většině podniků majoritní podíl.

Vlastní privatizační proces spustila vláda v březnu 2001, když ministerstvo financí dokončilo projekt. V červnu téhož roku byl Transgas zapsán do obchodního rejstříku jako akciová společnost. V prosinci 2001 pak vláda rozhodla, že vítězem soutěže na prodej českého plynárenství se stala německá společnost RWE Gas. Vláda vybrala vítěze na doporučení privatizační komise. Ta ze soutěže vyloučila další zájemce, kterými byla konsorcia německé E.ON s americkou Duke Energy a německé Ruhrgas s Gaz de France.

Vláda se prostředky získané prodejem Transgasu rozhodla použít hlavně pro potřeby státního rozpočtu a na splacení úvěru u České konsolidační agentury. Snaha tehdejší pravicové opozice o povinné převedení příjmů z privatizace na důchodový účet již dříve vyšla naprázdno.

Tak jako u většiny privatizačních rozhodnutí se i kolem Transgasu objevila debata o výhodnosti prodeje. „Jen od roku 2002 si RWE vyplatilo na dividendách z Transgasu 75 miliard korun, další miliardy získalo formou dividend z regionálních plynáren. Kdyby si stát plynárenství ponechal pod svou kontrolou, mohl postupně získat srovnatelnou částku," napsaly například v březnu 2012 Lidové noviny.

Německá energetická společnost RWE se zabývá výrobou elektřiny, těžbou uhlí a obchodováním s energií. RWE je třetím největším producentem elektřiny z obnovitelných zdrojů v Evropě a největším producentem elektřiny v Německu. Působí v desítkách zemí světa. Společnost RWE byla založena v roce 1898 pod názvem Rheinisch-Westfälische Elektrizitätswerke (Rýnsko-vestfálské elektrárny), nyní se používá pouze zkratka RWE. Sídli v Essenu.

ZDROJ: oenergetice.cz